

DE VAN SEKSEN-COBURGS

Luc
Schoonjans

DE VAN SEKSEN- COBURGS

Het wellustige en romantische leven
van ons Belgisch koningshuis (1830-nu)

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

INHOUD

<u>INLEIDING</u>	7
------------------	---

DEEL I

DE VROUWEN VAN LEOPOLD I	11
---------------------------------	-----------

12	CHARLOTTE AUGUSTA
36	KAROLINE BAUER
48	LOUISE-MARIE VAN ORLEANS
69	ARCADIE CLARET

DEEL II

DE VROUWEN VAN LEOPOLD II	81
----------------------------------	-----------

82	MARIE-HENRIËTTE VAN OOSTENRIJK
108	COURTISANES
116	BLANCHE DELACROIX

DEEL III

DE VROUWEN VAN ALBERT I	139
--------------------------------	------------

140	HUWELIJKSKANDIDATEN
144	ELISABETH VAN BEIEREN
164	PAULA WIESINGER

DEEL IV

DE VROUWEN VAN LEOPOLD III	177
-----------------------------------	------------

178	MAFALDA VAN SAVOYE
182	ASTRID VAN ZWEDEN
199	FRANCESCA ERIK
202	LISELOTTE LANDBECK
206	LILIAN BAELS

DEEL V

DE VROUWEN VAN BOUDEWIJN	225
---------------------------------	------------

226	FABIOLA MORA Y ARAGON
-----	-----------------------

DEEL VI

DE VROUWEN VAN ALBERT II	237
---------------------------------	------------

238	PAOLA RUFFO DI CALABRIA
254	SYBILLE DE SELYS DE LONGCHAMPS

DEEL VII

DE VROUWEN VAN FILIP I	263
-------------------------------	------------

264	BARBARA MASELIS
266	MATHILDE D'UDEKEM D'ACQZ

DEEL VII

DE VROUWEN VAN LAURENT

277

278 IRIS VANDENKERCKHOVE

290 CLAIRE COOMBS

BRONNEN

300

INLEIDING

Het minste wat je van de van Saksen-Coburgs kunt zeggen, is dat het vaak van Seksen-Coburgs waren. Van koning Boudewijn en koning Filip kunnen we het ons niet voorstellen, maar de meeste anderen waren dikwijls seksuele roofdieren die zonder verpinken een spoor van gebroken harten en zelfs gebroken levens achter zich lieten. Te hunner verdediging: niet alles had te maken met de persoonlijkheid van de verschillende koningen, maar wel met de tijdsgeest waarin zij leefden.

Het zal misschien verbazen, maar een huwelijk uit liefde is een relatief nieuw begrip. Zeker tot in de negentiende eeuw waren vrouwen ondergeschikt aan de man en een huwelijk diende per definitie om de macht van de familie te versterken. Een goed voorbeeld daarvan was Leopold II die gekoppeld werd aan een dochter uit het Habsburgse huis, enkel en alleen om het imperialisme van de Franse buur te ontmoedigen.

Daar kwam nog bij dat de meeste dames van stand in het ongewisse werden gelaten over wat seks eigenlijk inhield. Zij moesten zich voorbeeldig en verijnd gedragen. Er was geen ruimte voor uitpattingen, laat staan voor seks. Onze eerste koningin vond dat in al haar onwetendheid ronduit weezinwekkend en eerder iets voor dieren. Dat alles leidde tot angst bij vrouwen en frustraties bij mannen. Die laatsten zochten dan maar hun heil bij prostituees of vrouwen uit de lagere klassen, die de knepen van het vak blijkbaar wel kenden.

De toon werd al meteen gezet door Leopold I, die zijn officiële vrouw veelal links liet liggen en er openlijk een maîtresse op nahield. Iedereen sprak er schande van, maar daar trok de geïmporteerde koning zich niets van aan.

Zijn gedrag werd perfect gekopieerd door zijn oudste zoon, die verder niets gemeen had met zijn vader, behalve zijn honger naar seks. Nochtans kende Leopold II op dat vlak eerder een aarzelende start. Maar eens gerodeerd was hij niet meer te stuiten. Dat zijn voorkeur naar wel zeer jonge meisjes uitging, was geen geheim. Er is min of meer bewijs dat hij een meisje van zestien ‘kocht’ voor de prijs van driehonderd pond. Vooral in de Britse pers werd hij gehekelend en ronduit een pedofiel genoemd. Maar ook hier hoort een kanttekening bij. In de negentiende eeuw was seks toegelaten vanaf elf jaar. In 1863 werd die leeftijdsgrens opgetrokken naar dertien en pas in 1945 naar vijftien jaar. Dus seks met een zestienjarige was in die tijd wettelijk niet verboden.

Leopold II had wel meer bedenkelijke trekjes. Zo sprak hij altijd in de derde persoon enkelvoud over zichzelf. Dat hebben we hier achterwege gelaten, want het klinkt zeer bevreemdend. Oordeel zelf maar: ‘Ik zie u graag’ wordt ‘hij ziet u graag’; ‘kom eens bij mij’ wordt ‘kom eens bij hem’; ‘breng me naar het paleis’ wordt ‘breng hem naar het paleis’, enz.

Er zijn nog meer verrassingen. In alle oprechtheid dachten we dat we voor Albert I geen hoofdstuk moesten reserveren. Hij was toch de dappere koning-ridder die de Duitsers tot stilstand bracht aan de IJzer? Zijn huwelijk met Elisabeth leek een sprookje. Maar niets zou minder waar zijn geweest. Volgens verschillende bronnen beklom Albert I meer venusheuvels dan Alpencols. Het moet gezegd, historici kunnen soms plastisch uit de hoek komen om ons iets duidelijk te maken. Hoe dan ook, de brave, voorbeeldige Albert I zou er volgens diezelfde bronnen niet minder dan acht bastaardkinderen op nagehouden hebben en zijn vermeende val van de rotsen zou niets anders geweest zijn dan een *crime passionnel*. Maar officieel zijn die geruchten nooit hard gemaakt. Wie de officiële biografie van Albert I leest, zal maar moeilijk kunnen geloven dat die serieuze en plichtsbewuste koning een notoire schuinsmarcheerder was.

Dat lag toch even anders bij zijn zoon. Geen enkele andere Belgische vorst werd zo hard op zijn liefdesleven afgerekend als Leopold III. Het begon nochtans allemaal als een sprookje. Zijn huwelijk met Astrid van Zweden, de witte sneeuwprinses, sprak tot de verbeelding van het volk. Maar daar kwam al na tien jaar abrupt een einde aan toen het paar in het Zwitserse Küsnacht tegen een perenboom crashte en de amper dertigjarige Astrid op slag dood bleek. Van dan af kon de eens zo populaire Leopold III niets goed meer doen. Welke vrouw hij ook uitkoos, allemaal moesten ze de ongelijke strijd aangaan met een in geen tijd tot mythe uitgegroeide koningin. Hij zou een tweede keer trouwen, maar het waren zijn vele affaires en bastaardkinderen die werden opgemerkt en hem de titel ‘Vruchtbaarste der koningen’ opleverde.

Dat kon dan weer niet gezegd worden van koning Boudewijn, wiens relatie met de Spaanse Fabiola kinderloos bleef, de enige smet op een voor de rest perfect huwelijksleven. Sommige pseudo-psychologen meenden dat het liederlijke liefdesleven van zijn vader aan de grondslag lag van zijn haast religieuze levenswijze. Hij zou zo gedegouteerd en getraumatiseerd geweest zijn dat hij ‘een grondige, haast pathologische afkeer voor onwettige verhoudingen had ontwikkeld. Misschien zelfs voor seks in het algemeen’.

Albert II was dan weer een heel ander specimen dan zijn broer. Hij werd smoorverliefd op de mooiste prinses van Europa, trouwde met haar, maar schrok zich een beroerte toen bleek dat die Italiaanse schone niet exclusief voor hem was voorbehouden en haar zuiderse temperament liet blussen door een hele resem mannen. Hij vluchtte geschokt in de armen van een alledaagser exemplaar, verwekte een kind bij haar, maar bleef dat in alle toonaarden ontkennen tot het gerecht en DNA-onderzoek hem dwongen om te erkennen wat voor iedereen al lang duidelijk was.

Koning Filip leek, na een accidenteel jeugdliefje, veroordeeld tot een celibatair leven. Wat het paleis ook probeerde, wie ze ook

naar voren schoven, tot vlak voor zijn veertigste verjaardag bleef hij het vrijgezellenleven omarmen. Zozeer zelfs dat sommigen vragen stelden bij zijn geardeheid. Uit pure wanhoop werd dan maar een exquise tennisclub in het leven geroepen waar jonge, adellijke dames in bijzonder korte rokjes ballen over en weer mochten meppen, in de hoop dat een van hen de aandacht van de toenmalige prins kon wekken. Het originele afrodisiacum werkte. Een logopediste met adellijke roots trok zijn aandacht en de prins bleek dan toch testosteron in zijn aderen te hebben.

Over dat laatste bestond bij zijn jongere broer geen discussie. Laurent reeg de vrouwen als parels van een halssnoer aan elkaar. Volgens sommigen die het kunnen weten, ontving hij per etmaal tot vijf dames in zijn slaapkamer. Hij schepte op over de drukte daar en bleek over speciale technieken te beschikken om zoveel vrouwen te ontmoeten. ‘Ze moeten zichzelf bedienen. Ik ben tenslotte prins.’ Zijn probleem, waardoor hij net als zijn grote broer niet voor zijn veertigste voor het altaar verscheen, lag elders. Hij bleek allergisch voor alles wat blauw bloed in de aderen had en zocht liever bevrediging bij een Vlaams schlagerzangeresje met wie hij een kind kreeg of een Nederlandse journaliste die hem ‘langzaam uitkleedde en dan maar aan een heel lange zoen midden in de woonkamer begon’. Pas toen hij zijn oog liet vallen op een kreukvrije, katholieke dame uit de betere klasse, liet het paleis toe dat hij een ‘gewoon’ meisje huwde.

Wie al die verhalen leest, kan het alleen maar eens zijn met journalist en auteur Jan Van den Berghe die zegt dat ‘bastaardkinderen, vorstelijke escapades en hofschandalen al sedert het ontstaan van België een diep ingesleten traditie in Laken zijn. De kroon en de bijbehorende macht werken historisch gezien als een afrodisiacum, wat leidt tot amoureuze escapades en het zoeken naar geluk en genot buiten het huwelijk.’

DEEL I

DE VROUWEN VAN LEOPOLD I

CHARLOTTE AUGUSTA

1

Prins Leopold staarde naar de brief in zijn handen, met daarop het zegel van de tsaar. Alexander I wilde hem dringend spreken. Vermoedelijk had het te maken met het krijgsgeweld van de voorbije maanden. Door het huwelijk van zijn zus Juliana met Constantijn van Rusland was Leopold al sinds zijn elfde generaal in het Russische leger. Meermaals was hij in die hoedanigheid ten strijde getrokken tegen de legers van Napoleon. De tsaar had immers diens ondergang gezworen.

Voor de toen drieëntwintigjarige prins was het allemaal begonnen met de Slag van Leipzig. Daar lanceerden de coalitietroepen op

18 oktober 1813 een grootscheepse aanval. Negen uur lang duurde het krijgsgeweld. Leopold stond er aan het hoofd van een Russisch cavaleriekorps en boekte meteen een eerste zege. Vanaf dat moment volgden de veldslagen elkaar in snel tempo op. Keer op keer moest Napoleon het onderspit delven. Parijs kwam steeds dichterbij.

Het ultieme gevecht vond plaats op 25 maart 1814 nabij Fère Champenois. De Franse troepen verloren tijdens een bloederige confrontatie negenduizend manschappen. Leopold maakte met zijn regiment drie kanonnen onschadelijk. Hij zwol dan ook van trots toen hij aan het hoofd van het Russische leger Parijs binnentrok. Tienduizenden mensen juichten hem en zijn manschappen enthousiast toe.

In de daaropvolgende dagen en vooral nachten ondervond Leopold aan den lijve dat overwinnaars een erotiserende aantrekkingskracht uitoefenden op de meest diverse vrouwen. Brave huismoeders, dames van stand, courtisanes en andere nimfen van de stad vergaten hun eer en boden zich even gretig als geil aan. Met liefde hadden die seksuele escapades niets te maken en Leopold nam vol overgave en zonder scrupules deel aan de wildste orgieën.

Het was ook een blij weerzien met Joséphine de Beauharnais, de ex van Napoleon. Zeven jaar eerder verbleven Leopold en zijn zes jaar oudere broer Ernst, de hertog van Saksen-Coburg-Saalfeld, enkele maanden in Parijs. Hun hertogdom kreunde indertijd onder de bezetting van Napoleon en beide broers wilden de keizer om een tegemoetkoming vragen. Maar die schoof een gesprek steeds voor zich uit. Leopold leerde op die manier niet alleen het mondaine leven in de salons en sociëteiten kennen, maar ontdekte ook het Parijse nachtleven. Het belette hem niet om verliefd te worden op de dan nog getrouwde, maar wel al in ongenade gevallen Joséphine. Zij bleek immers niet in staat om Napoleon de zo gegeerde troonopvolger te schenken. Helaas vond Joséphine zich te oud voor de zeventienjarige knaap die Leopold toen was, maar

dat werd ruimschoots gecompenseerd door haar dochter Hortense. Die was zo mogelijk nog mooier dan haar moeder, maar spijtig genoeg getrouwd en zwanger, wat de zaken enigszins bemoeilijkten, maar niet uitsloot. Toch waren ze nooit verder gekomen dan wat onschuldig geflirt.

Nu hij terug in Parijs was, maakte Leopold van de gelegenheid gebruik om met Joséphine te dineren in La Malmaison, een aardig optrekje vijftien kilometer ten westen van Parijs, dat ze aan haar scheiding had overgehouden. Het was geen geheim dat de gewezen keizerin haar breuk met Napoleon als erg bevrijdend ervaarde. Eigenlijk was dat nog een understatement, want de keizerin hield er een frivool en liederlijk leventje op na. Op dat moment wist de prins natuurlijk niet dat Joséphine amper twee maanden later zou sterven. Ze vatte kou en dat werd haar fataal. Haar dood was voor velen een mokerslag, niet in het minst voor haar dochter Hortense.

Ook haar zag Leopold in 1814 terug en dat weerzien verliep zeer intens, zeker toen hij hoorde dat ze al jaren gescheiden leefde van haar man, Louis Bonaparte. De wederzijdse aantrekkingskracht was duidelijk nog niet gedoofd, en dat wakkerde bij Leopold de hoop aan op meer dan wat onschuldig geflirt. Die verwachting kreeg echter een flinke knauw toen hij hoorde dat Hortense ondertussen een relatie had met de Franse generaal Joseph de Flahaut. Op zich hoefde dat geen onoverkomelijke barrière te zijn, hij behoorde immers tot het kamp van de verliezers, maar het kind dat ze met hem had, dwong hen toch tot enige terughoudendheid.

Hoe ingrijpend al die gebeurtenissen ook waren voor zijn persoonlijk leven, ze werden helemaal naar de achtergrond verdrongen toen hij zich aanbood in het hoofdkwartier van tsaar Alexander I. Na hun gezamenlijke avonturen was de begroeting hartelijk, zelfs amicaal. Naar goede gewoonte viel Alexander met de deur in huis en vroeg wat Leopold wist over de plannen van het Verenigd Koninkrijk om de prinses van Wales te koppelen aan de erfprins

van Oranje. Leopold moest toegeven dat hij die geruchten weliswaar had opgevangen, maar er voorts niet zo veel over wist. Waar hij wel zekerheid over had, was dat Charlotte niet zo gecharmeerd was door de Hollandse prins. Ze vond hem eerder een pretentieuze snoever en stak zelfs niet onder stoelen of banken dat ze hem ronduit lelijk vond. Haar persoonlijke observatie deed er echter niet toe, want de onderhandelingen gingen gewoon door.

Voor de tsaar was dat slecht nieuws. Als het huwelijk werd voltrokken, zou dat het machtsevenwicht in Europa weer verstoren. En dat terwijl hij alle moeite van de wereld had gedaan om die stabiliteit na de capitulatie van Napoleon tot stand te brengen. Hij hoefde er geen tekeningetje bij te maken om Leopold duidelijk te maken dat hem dit zeer slecht uitkwam. Alleen begreep de prins niet wat hij daarmee te maken had.

Het antwoord sloeg hem compleet uit het lood. De tsaar wilde immers dat hij ervoor zorgde dat het huwelijk niet doorging. Volgens hem was Leopold het beste wapen om in de strijd te gooien. Dat begreep de prins niet. Al had hij verscheidene oorlogen meegemaakt, hij was allerm minst een vechtersbaas. Alexander reageerde geamuseerd op de verwarring bij zijn vriend. Die werd alleen maar groter toen de tsaar hem duidelijk maakte dat er geen strijd aan te pas zou komen. Het enige wat hij moest doen, was Charlotte het hof maken. Niet voor niets werd Leopold de 'mooiste prins van Europa' genoemd, zelfs door Napoleon.

Hoe bescheiden ook, de prins kon niet anders dan toegeven dat hij inderdaad bijzonder vlot omging met het andere geslacht en dat zijn aandacht geen enkele vrouw onverschillig liet. Zelf betwijfelde hij echter of zijn charmes ook bij Charlotte zouden werken. Daar zou hij snel genoeg achter komen, want de tsaar vertrok de week nadien al naar Londen en wilde dat Leopold met hem mee reisde. Na de verovering van Parijs, was het nu de beurt aan de prinses van Wales.

2

Hertogin Augusta van Reuss-Ebersdorf en Lobenstein reageerde bijzonder opgetogen op wat zij zag als een unieke kans voor haar zoon om koning van het Britse koninkrijk te worden. Natuurlijk zou hij slechts in de schaduw staan van de werkelijke koningin, maar veel hoger kon hij in haar ogen niet klimmen met een huwelijk.

Dat beseftte Leopold zelf ook wel. Net zoals hij ook begreep dat zijn moeder hier altijd al van gedroomd had. Met dat doel voor ogen had ze hem meerdere talen laten leren en had hij al die boeken moeten lezen. Augusta had nooit verhuld dat ze dat allemaal als een investering in zijn toekomst zag, en nu was het tijd om te oogsten. Niet verwonderlijk dat ze in jubelstemming was.

Leopold was een pak minder enthousiast. In zijn ogen was het plan niet eens realistisch, want wie was hij in de ogen van Charlotte, de prinses van Wales, de troonopvolgster van Engeland? Wat had hij haar te bieden? Geld had hij niet en politiek gezien stelde hij niets voor. Daar was zijn moeder het niet mee eens, want hij had de steun van de tsaar. Daar schoot Leopold evenwel niets mee op, want Alexander kon die steun niet openlijk uiten zonder dat zijn plan aan het licht kwam. Bovendien kende Leopold Charlotte helemaal niet. Hij had zelfs nog nooit een portret van haar gezien. Wat als ze aartslelijk was? Of erger: uit haar mond stonk? Volgens zijn moeder mocht hij best wat meer zelfvertrouwen hebben en zou het allemaal wel meevallen.

Ondanks de peptalk van zijn moeder bleef Leopold twijfelen en de daaropvolgende dagen sprak hij zoveel mogelijk contacten aan, in de hoop meer te weten te komen over de prinses. Wat hij te horen kreeg, was niet van dien aard om hem gerust te stellen. Eerder het tegendeel. Volgens verschillende bronnen was de prinses impulsief, opvliegend en wispelturig en ontbrak het haar zelfs aan een degelijke opvoeding. Dat verbaasde de prins dan weer, per slot van rekening was ze de troonopvolgster.

Maar toen kwam hij erachter dat de prinses van Wales het niet getroffen had met haar afkomst. Ze was de vrucht van een gedwongen huwelijk tussen prins-regent George IV en zijn nicht Caroline von Braunschweig-Wolfenbüttel. Meteen na haar geboorte stelden de twee vast dat ze een bloedhekel hadden aan elkaar en gingen uiteen. Charles IV had veel liever een zoon gehad en maakte dat duidelijk door niet naar zijn dochter om te kijken. Bovendien had de man een bedenkelijke reputatie. Hij dronk zich elke dag te pletter en bleek een hoerenloper te zijn die ook nog eens gokte.

Haar moeder kwam niet eens in aanmerking als mogelijk alternatief voor haar opvoeding. Zij bleek zo mogelijk nog onbetrouwbaarder dan de prins-regent. Op den duur mocht ze haar eigen dochter zelfs niet meer zien. Dat alles maakte het meisje onhandelbaar, en ze verloor om niets haar zelfbeheersing. Als ze haar zin niet kreeg, begon ze te stampvoeten of te krijsen om aandacht. Tot haar achtste kon ze lezen noch schrijven. Pas toen haar grootvader er zich mee bemoeide, kreeg ze degelijk onderwijs en werd ze heropgevoed. Die grootvader was nochtans de demente koning George III. Maar op dat moment was hij blijkbaar nog helder genoeg om in te zien dat het de verkeerde kant opging met zijn kleindochter en troonopvolgster.

3

Ontmoedigd door al die verhalen stak Leopold in juni 1814 het kanaal over. Zoals afgesproken deed hij dat in het kielzog van Alexander I. De tsaar werd door duizenden mensen opgewacht en toegejuicht. Leopold – voor de gelegenheid in een geleende gele koets – beseftte daardoor dat de vrede van 1814 niet de gewenste welvaart en voorspoed had gebracht waarop de Engelse bevolking had gehoopt. Dat het slecht ging met de industrie en de prijzen voortdurend stegen, werd toegeschreven aan de incompetentie van de prins-regent. Dus was George IV onpopulairder dan ooit tevoren

en was alle hoop gericht op de grote Russische mogendheid om daar verbetering in te brengen.

Terwijl de tsaar zijn intrek nam in het luxueuze Pulteney hotel, moest Leopold zich tevredenstellen met een minder riant onderkomen. Veel tijd om zich daaraan te ergeren, had de prins niet. De daaropvolgende dagen werd hij samen met de Russische delegatie ondergedompeld in allerlei festiviteiten ter ere van de overwinnaars van Napoleon. Er waren militaire parades, bals en vuurwerk. Leopold keek vanop de eerste rij toe hoe Alexander zich weer eens van zijn slechtste kant liet zien door te jagen op alles wat een rok droeg, het zoveelste bewijs dat de grote tsaar in werkelijkheid maar een klein jongetje was dat nooit volwassen zou worden. Hij dacht zich werkelijk alles te kunnen permitteren en scharrelde in het rond dat het een lieve lust was.

Leopold had echter andere besognes aan het hoofd. Zijn plan was om tijdens een feest ter ere van de Russische gasten aan een verleidingspoging te wagen. Maar ondertussen had hij vernomen dat de onderhandelingen over een huwelijk tussen Charlotte en Willem van Oranje in een beslissend stadium terecht waren gekomen. Het zag ernaar uit dat het huwelijkscontract enkel nog ondertekend hoefde te worden. Een ontmoedigde Leopold vroeg zich dan ook af of het nog wel zin had om naar het feest in het kasteel van Windsor te gaan. Voor de tsaar was dat juist een reden te meer. Hij wilde dat de prins met een ultiem charmeoffensief alsnog kon vermijden dat Charlotte het contract ondertekende.

Ondanks zijn twijfels besloot Leopold zich piekfijn uit te dossen en trok het uniform van luitenant-generaal bij de Russische cavalerie aan. Zijn ervaring leerde hem dat zo'n uniform dikwijls als een afrodisiacum werkte. Het maakte hem immers nog slanker dan hij al was en het accentueerde ook zijn lengte. Eigenschappen waarvan hij wist dat vrouwen die wisten te appreciëren.

Aangekomen op het feest zag hij meteen dat zijn inschatting klopte. Heel wat bekoorlijke dames keken begerig zijn richting uit. Ondertussen had hij een portret van Charlotte gezien en hij herkende haar dan ook meteen. Zijn vrees dat ze lelijk zou zijn, bleek ongegrond. In levenden lijve was ze zelfs nog mooier dan op het canvas. Voor een vrouw vond hij haar behoorlijk groot. Ze had een gladde, gave huid, mooie ogen en een perfect gevormde mond met witte tanden. Werkelijk, ook zonder vooropgezet plan zou de prinses zijn aandacht hebben getrokken.

Het maakte hem bijzonder zenuwachtig, want hij wilde koste wat kost een goede eerste indruk maken. Hij durfde amper in haar richting te kijken, maar toen zag hij dat ze met een moeilijk te peilen uitdrukking naar hem stond te staren. Toen hun ogen elkaar ontmoetten, glimlachte ze. Hij hield het bij een hoofs knikje en vervloekte zichzelf omdat hij wel een onervaren puber leek die rood aanliep bij het zien van de eerste de beste vrouw. Dit was hem nooit eerder overkomen. Meestal gedroeg hij zich als een zelfzekere gentleman, die maar al te goed wist wat hij wilde.

Terwijl hij zich afvroeg hoe hij haar kon aanspreken, stond ze opeens naast hem. Zo dicht, dat hij haar parfum kon ruiken. Ze stelden zich formeel aan elkaar voor en zij bood hem haar hand aan. Hij boog zich naar haar toe, erover wakend dat zijn lippen de rug van haar hand slechts subtiel beroerden. Alles volgens de etiquette, dus.

Uiteraard wilde Leopold zo snel mogelijk achterhalen hoe concreet de huwelijksplannen nu eigenlijk waren en of hij al dan niet nog kans maakte. Zijn hoop werd meteen weer aangewakkerd, want de manier waarop Charlotte over de prins van Oranje sprak, was ronduit hatelijk. Ze noemde hem onomwonden *Slender Billy* omdat hij in haar ogen zo mager was als een speld. Zijn fletse blik en het gebrek aan wenkbrauwen wekten alleen maar haar weerzin op. Het was duidelijk dat het huwelijk haar werd opgedrongen

door haar vader, maar dat ze er alles aan zou doen om het alsnog af te wenden. Ze had zelfs al een plannetje bedacht en wilde haar verguisde moeder in de strijd gooien. Als ze eiste dat Caroline met haar meeging naar Holland, zou niemand daarmee instemmen, zelfs haar vader niet.

Aan de toon waarop ze het zei, hoorde Leopold dat haar gevoelens voor haar vader veel verder gingen dan minachting. Het was ronduit haat. Blijkbaar eiste hij totale gehoorzaamheid van zijn dochter, maar bereikte daar juist het omgekeerde mee. Ze vond er plezier in de prins-regent voortdurend dwars te zitten.

Al bij al duurde hun gesprek drie kwartier. Daarna eisten anderen haar gezelschap op. Het leek alsof ze met tegenzin afscheid van hem nam. Hoe dan ook, haar spontaniteit en openheid hadden Leopold weer hoop gegeven. Ze had op zijn minst vertrouwen in hem, anders had ze nooit zo ongezoeten de waarheid durven zeggen over haar 'verloofde' en vader. Misschien was alles nog niet verloren en zou hij er toch in slagen om haar voor zich te winnen. Maar wilde hij zijn kansen gaaf houden, dan moest hij langer in Londen kunnen blijven. De tsaar maakte geen bezwaar. Integendeel, van hem mocht Leopold blijven zolang hij wilde. Als hij maar slaagde in zijn missie.

4

Het eerste wat Leopold deed, was een ander logement zoeken. Dat vond hij aan Statford Place. Daar nam hij zijn intrek in een comfortabel appartement. Nu was het alleen nog zaak om opnieuw in contact te komen met Charlotte. Dat bleek gemakkelijker gezegd dan gedaan. Gemeenschappelijke vrienden hadden ze niet. Dus langs die weg zou het niet lukken. Hij kon niets beters bedenken dan zich op te houden in de buurt van het Warwick House, waar de prinses op dat moment resideerde.

De hoop dat hij zou slagen in zijn opzet, was alleen maar toegenomen. Het gerucht deed immers de ronde dat de prinses van Wales haar verloving met de prins van Oranje eenzijdig had verbroken, tot grote woede van haar vader. Haar eis om haar moeder mee te nemen naar Holland, bleek inderdaad een breekpunt. Leopold aanhoorde het nieuws met genoeg. Voor hem was het duidelijk dat iedereen Charlotte onderschatte en dat ze in werkelijkheid veel slimmer was dan iedereen dacht.

Het geduld van Leopold werd beloond. Op een ochtend zag hij haar voor Warwick House uit een rijtuig stappen. Ze herkende hem van het feestje en nodigde hem uit om met haar thee te gaan drinken in het Pulteney Hotel. Daar ging hij maar al te graag op in. Zoals hij al had verwacht, was ze eerder opgetogen dan verdrietig over het afgesprongen huwelijk. De enige die er zich nog niet bij had neergelegd, was haar vader. Uit wraak had hij haar huisarrest willen geven, maar Charlotte liet zich niet zomaar opsluiten.

Het gesprek verliep vlot en Leopold werd steeds enthousiaster. Er school in haar een veel boeiendere vrouw dan de geruchten hadden doen vermoeden. Ze was al lang niet meer de onstuimige, onhandelbare tiener die stampvoetend haar wil afdwong, maar een gedecideerde vrouw die wist wat ze wilde en voor niets of niemand plooide. En al zeker niet voor haar vader.

Bij het verlaten van het hotel gebeurde er iets waar Leopold alleen maar van had durven dromen. Alsof het de normaalste zaak van de wereld was, stak ze haar arm door de zijne en liet zich door hem naar haar koets leiden.

Meteen daarna ontdekte Leopold dat hij in de gaten werd gehouden. Hij was nog niet goed en wel terug in zijn appartement of hij kreeg al het bezoek van een man die zich voorstelde als iemand uit de entourage van de prins-regent. Die liet hem verstaan dat George IV er niet van gediend was dat Leopold zijn dochter het hof probeerde te maken 'in de hoop op bepaalde diensten'. Natuurlijk

ontkende Leopold met geveinsde verontwaardiging dat dit zijn bedoeling was. Hij deed alsof hij maar al te goed wist dat elk aanbod van zijnentwege volkomen misplaatst zou zijn. Dat hij zich integendeel altijd afstandelijk, maar galant had gedragen tegenover de eerbare dame. Hij beweerde ook dat hij haar geen enkel voorstel had gedaan met het oog op de toekomst. Dat het zelfs niet bij hem was opgekomen. Als hij een andere indruk had gegeven, dan speet hem dat en vroeg hij de prins-regent om vergiffenis.

Leopold verbaasde zichzelf erover dat hij het allemaal zo overtuigend kon brengen. In werkelijkheid keek hij als een ongeduldige puber uit naar een nieuwe ontmoeting met de prinses. Maar zover kwam het helaas niet. Een brief van tsaar Alexander stak daar een stokje voor. In Wenen begon na de val van Napoleon het vredesoverleg. Het was de bedoeling om na twee decennia van oorlog de grenzen te hertekenen, monarchieën te herstellen en een nieuw machtsevenwicht te creëren dat de vrede op het continent moest garanderen. De tsaar rekende op Leopolds politieke inzichten en wilde hem in de buurt. Bovendien vormde Charlotte na de afgesprongen huwelijksplannen niet langer een prioriteit. Van een coalitie tussen de Nederlanders en de Engelsen was er immers geen sprake meer.

Leopold stond op het punt om Londen te verlaten, toen de man uit de entourage van de prins-regent weer opdook. Hij zei dat George IV zijn excuses had aanvaard en hem een eerbare jongeman vond. Met die mededeling was het gesprek afgelopen. Een beduusde Leopold wist niet wat hij ervan moest denken.

Terwijl hij erover piekerde, werd hij op weg naar Wenen overvallen door een bericht dat hem absoluut niet beviel. Charlotte zou in het grootste geheim verliefd zijn geworden op prins Friedrich van Pruisen. Waarschijnlijk was dat zelfs de reden waarom ze zich zo hardnekkig had verzet tegen een huwelijk met de prins van Oranje. Het verbaasde Leopold. Had hij de signalen dan zo slecht

begrepen? Of was hij in de ogen van Charlotte niet meer dan een interessante gesprekspartner bij wie ze haar frustraties over haar vader kwijt kon? Hoe dan ook, als het gerucht klopte, betekende dit het einde van wat begonnen was als een politieke missie, maar waarvan hij stilaan was gaan hopen dat ze zou uitmonden in een romantisch avontuur.

Niet veel later hoorde Leopold dat de relatie niet langer geheim was en dat George zijn dochter deze keer met succes had opgesloten. Niet voor lang echter, want ze ontsnapte midden in de nacht en hield zich schuil bij haar moeder.

Terwijl het vredesoverleg zich ontvouwde, bleef de geruchtenmolen draaien. In december vernam Leopold dat Friedrich van Pruisen opeens getrouwd was met prinses Louise, en dus niet met Charlotte. Het nieuws werd bevestigd en Leopold vroeg zich af wat dit voor hem betekende. Was de prinses voorgoed genezen van haar verliefdheid en zo ja, kwam hij dan terug in het vizier? Maar wat voor zin had het hierover te speculeren? Hij zat vast in Wenen als raadgever van de tsaar en kon niets beginnen. In afwachting van andere tijden leefde hij allesbehalve celibatair. Tenslotte was hij een jongeman met een gezond libido.

5

Wat Leopold niet wist, was dat Charlotte in zak en as zat. Ze was diep ontgoocheld omdat haar relatie met Friedrich van Pruisen was afgesprongen, niet in het minst omdat dit verlies de weg naar haar vrijheid afsneed. Ze vreesde dat ze zich tevreden zou moeten stellen met de eerste de beste die ze aangeboden kreeg. Tegelijk leek ze niet van plan zich daar zomaar bij neer te leggen. Aan een vriendin vertelde ze dat haar voorkeur uitging naar een man met een sterk karakter. Voorts moest hij intelligent en gefortuneerd zijn. Ze liet zelfs doorschemeren dat ze misschien al iemand in gedachten had.

Begin 1815 kreeg Leopold in Wenen het bezoek van een kalende man die zich voorstelde als hertog Frederik van York. Hij bleek de jongere broer van George IV te zijn, en dus een oom van prinses Charlotte. Zij had hem gestuurd en liet hem haar groeten overmaken. Het kostte Leopold de grootste moeite om zijn gezicht in de plooi te houden, want hij wilde vooral niet tonen hoe opgetogen hij was met deze onverwachte toenadering. Zijn wilskracht werd nog meer op de proef gesteld toen de hertog onomwonden zei dat de prinses gevoelens koesterde voor hem. Tijdens zijn afwezigheid had ze zich uitgebreid geïnformeerd over de prins en zijn familie en wat ze te horen had gekregen, had haar blijkbaar gecharmeerd. Het stelde haar gerust dat hij niet verwickeld was in politieke intriges of andere affaires. Dit alles maakte dat ze openstond voor een nieuwe ontmoeting.

Leopold liet het allemaal goed tot zich doordringen. Ondanks zijn gebrek aan bezittingen wilde ze hem dus toch een kans geven. Dat was meer dan hij had durven hopen. Toch besloot hij om zo bedachtzaam mogelijk te reageren. Hij wilde niet te gretig lijken en liet verstaan dat hij het verzoek in overweging zou nemen, maar dat hij voorlopig niet weg kon uit Wenen. Hij was zich er maar al te goed van bewust dat hij een beetje *hard to get* speelde, want zijn bijdrage aan het congres van Wenen was al bij al maar gering. Hij was hier enkel en alleen omdat de tsaar dat had gevraagd. Helaas deed die veel minder een beroep op zijn wijsheid dan Leopold had gehoopt, waardoor hij zich vooral verveelde.

Maar dan gebeurde er iets wat niemand had verwacht. De onderhandelingen in Wenen werden opeens voor onbepaalde tijd opgeschort. Leopold begreep niet wat er aan de hand was. Alles verliep toch vlot? Al snel kreeg hij de reden te horen. Napoleon was ontsnapt uit Elba en riep zijn aanhangers op tot de strijd.

Leopold kon niet zeggen dat het hem verraste. Hij was nooit voorstander geweest van de deal die de coalitiepartners met Napoleon

hadden gesloten na diens nederlaag in 1814. Door van Elba een vorstendom te maken waarover Napoleon naar goed believen mocht regeren, hadden ze hem het gevoel gegeven dat hij nog niet was uitgespeeld. Het stond dan ook in de sterren geschreven dat de keizer wachtte op een kans en dat hij die nu had gekregen en gegrepen.

Leopold beseftte dat de liefde zou moeten wachten. Alweer! Er zat niets anders op dan zich aan te sluiten bij het Russisch leger, waar hij aan het hoofd van de cavalerie stond. Pas in juni 1815 kwam er een eind aan de strijd. Napoleon werd in Waterloo verslagen, maar Leopold was niet bij dat gevecht betrokken. Nu Napoleon definitief verbannen leek, kon Leopold zich eindelijk concentreren op een andere strijd: die om het hart van Charlotte.

Dat zijn kansen zeer gunstig lagen, had hij al kunnen afleiden uit het bezoek van de hertog van York, maar ook uit een brief die Charlotte hem had gestuurd met daarbij een haarlok en portret. Het was het beste bewijs dat ze wel degelijk gevoelens voor hem had. Toch hoedde Leopold zich voor al te groot optimisme. Er was immers nog altijd die onberekenbare factor, namelijk de prins-regent. Hij mocht dan al zijn excuses aanvaard hebben, de hoop op een huwelijk van zijn dochter met de prins van Oranje had George IV nog steeds niet opgegeven. Leopold wist dus dat hij eerder de vader dan de dochter zou moeten overtuigen. Dit leek op een schaakspel waarbij elke zet goed overwogen moest worden.

Hij besloot de avances van Charlotte te negeren, ook al bleef ze hem bestoken met brieven. Die werden hem stiekem bezorgd door de hertog van York. Uit wat ze schreef kon Leopold afleiden dat de prinses hem absoluut wilde en steeds ongeduldiger werd. Hij wist ook waarom. Ze hoopte dat hij haar kon verlossen van het juk van haar vader en haar isolement. Leopold begreep dat ze alles in het werk zou stellen om haar vader te overtuigen. Hij moest enkel wachten tot het haar lukte. Zelf deed hij niets en liet de brieven onbeantwoord.

De tijd verstreek. Leopold begon zich af te vragen of hij wel voor de juiste strategie had gekozen. Misschien had hij de overredingskracht van Charlotte overschat en de koppigheid van de prins-regent onderschat. Hij vreesde dat zijn passiviteit uitgelegd zou worden als desinteresse, wat allerm minst het geval was. Hij wilde dat huwelijk maar al te graag. Zoals zijn moeder zei: het was een opportuniteit die hij nooit meer zou krijgen.

In januari 1816 bracht de hertog van York hem voor de zoveelste keer een bezoek. Leopold verwachtte dat hij een nieuwe brief van Charlotte bracht, maar bij het zien van het zegel wist hij meteen dat het een brief van George IV was. Zijn opluchting was immens toen hij las dat de prins-regent hem vroeg naar Engeland te komen. Eindelijk had hij zijn officiële uitnodiging op zak.

6

Een maand later stak Leopold het kanaal over. De keren dat hij Charlotte in 1814 had ontmoet, waren op de vingers van één hand te tellen en waren, ondanks de ontboezemingen over haar vader, relatief oppervlakkig gebleven. Toch had hij een paar zaken onthouden. Zo wist hij dat ze zich nogal mannelijk en luidruchtig kon gedragen. Hij wist ook dat ze een stevige handdruk had en graag paardreed. Niet in amazonezit, maar schrijlings als een man. Als hij er zo over nadacht waren dat nu niet meteen de eigenschappen die een man zocht bij een vrouw, dus hoopte hij dat het vooral een pose was.

Daar zou hij niet zo snel als gehoopt achter komen, want hun eerste ontmoeting was een officiële en dus stijve aangelegenheid in aanwezigheid van de prins-regent en diens moeder. Het stelde Leopold wel wat geruster dat de oude, grijzende, maar nog pientere koningin hem haar hand aanbood. De begroeting met George IV verliep een pak stroever en afstandelijker. Charlotte was mooier dan hij zich herinnerde en hij zag dat ze het vervelend vond dat

de etiquette hun verbood elkaar te omhelzen. Hij stelde vast dat ze ondertussen behoorlijk Frans sprak, weliswaar met een Engels accent, maar dat vond hij juist schattig.

Charlotte maakte haar vader duidelijk dat het nu nog alleen van zijn toestemming afhing of ze al dan niet zouden trouwen. George IV, met warrige haardos en vadsig van het vele eten en nog meer drinken, negeerde zijn dochter en keek Leopold een tijdlang met samengeknepen oogjes zwijgend aan. Leopold vond dat hij er de spanning wel goed wist in te houden en voelde zich steeds ongemakkelijker worden. Hij kende de prins-regent niet persoonlijk, maar wel zijn reputatie. Hij wist dus dat de man wispelturiger was dan het Engels weer en onberekenbaar uit de hoek kon komen. Wat als hij alsnog het aanzoek afwees? Leopold had geen idee wat hij dan zou doen.

Gelukkig bleek zijn angst ongegrond. De prins-regent vond hem een goede partij voor zijn dochter en gaf zijn toestemming voor een huwelijk. Daarmee was de ontmoeting afgelopen, maar nog voor hij Charlotte kon aanspreken, werd Leopold in een koets gezet en naar het prinselijk paviljoen in Brighton gereden. Daar zou hij voorlopig verblijven. Vanuit Coburg kwam zijn vriend en dokter Christian von Stockmar hem gezelschap houden. Voor het eerst gaf Leopold uiting aan zijn ongelooflijke vreugde. Charlotte had zo'n onuitwisbare indruk op hem gemaakt dat hij amper kon wachten om haar terug te zien, het liefst alleen deze keer.

Zijn geduld werd niet lang op de proef gesteld: hij was voor de volgende avond uitgenodigd in het kasteel van Windsor. Echt alleen waren ze niet, maar dat weerhield de prinses er niet van om onbevangen met hem om te gaan. Ze noemde hem Leo en garandeerde dat ze hem hartstochtelijk wilde liefhebben. Toen ze na het diner afscheid namen, bekende Charlotte dat ze nog nooit zo gelukkig was geweest. Ze vond de prins niet alleen knap, maar ook charmant, beleefd en voorkomend. Ze zou vanavond tevredener dan

ooit tevoren in slaap vallen. Het mocht duidelijk zijn: de prinses droeg het hart op de tong. Daar hield Leopold wel van.

7

De volgende dagen zagen ze elkaar geregeld. Ze maakten tal van toekomstplannen, een toekomst die zich zorgeloos aanbood nu Leopold een jaarinkomen van vijftigduizend pond kreeg toegewezen. Het parlement gaf hem ook de Britse nationaliteit en hij werd benoemd tot veldmaarschalk in het leger. De dagen dat hij Charlotte niet zag, las hij in het Engels Shakespeare, Byron en andere grootheden uit de Britse literatuur om de Engelse taal aan te scherpen, en schreef zij hem brieven waarin ze ongecensureerd haar gevoelens uitte.

‘Ik zal je altijd teder beminnen,’ toonde de prinses zich in een van die brieven van haar meest lyrische kant, ‘want tederheid werkt helend en is als balsem voor de ziel.’

Voor iemand zonder opleiding vond hij dat ze bijzonder schrandere uit de hoek kon komen en hij hield van haar ontboezemingen die recht uit het hart kwamen. Een zoveelste bewijs dat ze veel gevoeliger, emotioneler, empathischer en vooral vrouwelijker was dan ze liet uitschijnen. Leopold vond dat ze iets genereus en koninklijks over zich had. Maar evengoed kon ze opeens haar zelfbeheersing verliezen, zeker als iets niet ging zoals ze het wilde.

Zo uitte ze haar frustratie over haar vader omdat hij nog altijd geen datum voor het huwelijk had bepaald. Leopold vond haar ongeduld wat overdreven, hij was nog geen week in Engeland. Charlotte was er echter van overtuigd dat George IV het opzettelijk deed en vreesde dat hij het nog maanden zou laten aanslepen. Puur om haar te pesten. Leopold probeerde haar te sussen, maar dat maakte haar nog bozer. Ze verweet hem dat hij zich veel te gemakkelijk neerlegde bij de grillen van haar vader. Het was de eerste keer dat ze door hun tegengestelde temperamenten botsten. Dat vond

hij eerlijk gezegd maar niets, vooral omdat ze op zulke momenten bijzonder ordinair uit de hoek kon komen.

Er was ook geen reden tot ongerustheid, want op 10 maart 1816 was het zover. George IV kondigde officieel het huwelijk aan van zijn dochter Charlotte Augusta van Wales met Leopold van Saksen Coburg-Saarland. Ze zouden elkaar trouw zweren op 4 april.

Het Britse volk reageerde euforisch. De keuze van de prinses voor Leopold werd bejubeld. Bij zo goed als iedereen viel hij in de smaak, zeker bij het vrouwelijke deel van de bevolking. Vooral zijn rustige manier van doen maakte indruk en zou voor een goed tegenwicht zorgen tegen de soms flamboyante Charlotte. Iedereen zag dat ze haar prins aanbad. Dat hij bovendien haar eigen keuze was, stelde het volk gerust. Eindelijk zouden ze eens een huwelijk uit liefde beleven in plaats van een uit berekening en verstand of politieke opportuniteiten.

De voorbereidingen konden beginnen. Voor de ringen namen ze de maat van elkaars vingers. Daarnaast gingen ze op zoek naar een huis op het platteland, want Leopold wilde kunnen boeren en jagen. Van de Britse politiek besloot hij zich zo ver mogelijk vandaan te houden.

Helaas moest het huwelijk nog in extremis worden uitgesteld. De prins-regent was die vierde april namelijk ziek. Zoals Leopold al vreesde ontlokte dat een niet al te zachtzinnige tirade aan de prinses. Hij liet haar uitrazen. Mettertijd zou hij leren dat dit de beste manier was om haar snel weer stil en rustig te krijgen.

Op 2 mei 1816 was het eindelijk zover. Londen werd overspoeld door duizenden en duizenden nieuwsgierigen. Ze lachten en dronken en waren vastbesloten een glimp op te vangen van het bruidspaar. De mensen zwaaiden met witte zakdoekjes, hun manier om het koppel alle geluk toe te wensen. Leopold, op weg naar de plechtigheid, vreesde dat hij nooit op tijd door de menigte zou geraken. Christian von Stockmar probeerde niet al te zachtzinnig een

doorgang te forceren voor zijn vriend, maar het was alsof iedereen de bruidegom wilde aanraken. Er werden aanmoedigingen en gelukwensen geschreeuwd. Leopold, die voor de gelegenheid het uniform van generaal bij het Britse leger droeg, arriveerde uiteindelijk met een halfuur vertraging aan het Carlton House.

Het publiek was daar niet toegelaten omdat de prins-regent tot een privaat huwelijk had besloten: enkel naaste familie en genodigden mochten naar binnen. Volgens Charlotte was die beslissing puur en alleen uit afgunst genomen. Ze was ervan overtuigd dat haar vader het niet kon hebben dat de mensen zo enthousiast waren en zij zo populair. Voor Leopold maakte het niet uit wat de beweegredenen waren. Veel erger vond hij dat zijn eigen familie er niet bij kon zijn. Hoe graag had hij zijn bruid niet in levenden lijve voorgesteld aan zijn moeder. Het was een schrale troost dat ze, ook zonder aanwezig te zijn, buitengewoon trots was op haar zoon, nu hij trouwde met de Britse troonopvolgster.

Met vochtige ogen keek hij zijn bruid aan. Ze zag er prachtig uit in haar zilverkleurige japon, een ontwerp van Mrs Triaud, een van de prominentste modeontwerpers van haar tijd. De jurk bestond uit zilveren lamé met borduursels van schelpen en bloemen, een hoge taille, korte pofmouwen en een zes meter lange sleep die met een diamanten speld aan het kleed was bevestigd. In haar opgestoken haar droeg ze een krans van rozenknoppen en bladeren gemaakt van briljanten. De diamanten oorbellen, het parelsnoer om haar ranke hals en een waardevolle armband om haar smalle pols beklemtoonden haar status en macht.

Na vijftig minuten was de ceremonie afgelopen. Eindelijk mocht hij Charlotte zijn vrouw noemen. Meteen na de inzegening reisde het bruidspaar door naar de Oatlands. In Claremont namen ze hun intrek in een Italiaans classicistisch landhuis dat bovenop een heuvel was gebouwd. Leopold kreeg maar niet genoeg van het omliggende, glooiende landschap met een acht hectare groot park

waarin je gemakkelijk kon verdwalen. Elke dag opnieuw bewonderde hij de oeroude bomen die door het vochtige maritieme klimaat voller en volkomener leken te groeien dan op het continent. Hier zou hij zich ten volle kunnen uitleven met het kweken van planten en bloemen zoals hij dat destijds geleerd had van zijn vader.

De wittebroodsweken beleefde Leopold als in een roes. Hij en Charlotte waren voortdurend samen en brachten evenveel tijd door in de slaapkamer als buiten in de openlucht. Nu ze geen last meer hadden van chaperons konden ze elkaar vrijelijk ontdekken. Charlotte liet zich tot vreugde van Leopold ook in bed leiden door haar vurige temperament. De ordinare woorden die ze hem in het oor fluisterde, wonden hem eerder op dan dat ze hem stoorden. Daarnaast maakten ze wandelingen, speelde Charlotte piano terwijl Leopold zong. Hij voelde zijn liefde groeien en in Charlottes ogen las hij dat ze van hem hield en gelukkig was. Meer nog, ze was zo trots op haar status van getrouwde vrouw dat ze haar brieven voortaan ondertekende met Charlotte, prinses van Saksen-Coburg.

Als ultiem bewijs voor haar liefde, besloot ze het paardrijden op te geven. Dat hoefde echter niet voor hem. Het was natuurlijk wel waar dat hij het een gevaarlijke en voor een vrouw te wilde sport vond, maar dat mocht geen reden zijn om haar passie op te geven. Niettemin drukte ze haar wil door om hem te laten zien dat ze 'een goede en gehoorzame echtgenote' was. Leopold was tot tranen toe ontroerd door zoveel generositeit en noemde haar liefkozend zijn 'wit muisje'.

8

Ondanks dat alles dreven er ook enkele donkere wolken boven hun huwelijksgeluk. Tot twee keer toe werd Charlotte zwanger, maar evenveel keer verloor ze het kind. Het verdriet maakte hun band alleen maar hechter. Beducht voor Charlottes ongeduld, drukte hij haar op het hart dat het een kwestie van tijd was. De anders altijd zo rusteloze prinses was het daar tot zijn opluchting volledig mee eens.

In het voorjaar van 1817 bleek ze voor de derde keer zwanger. Dit keer ging het de goede kant op, zodat het nieuws kon worden aangekondigd. Het hele land leefde met hen mee. Een overgrote meerderheid hoopte op een mannelijke troonopvolger. Er werden zelfs weddenschappen afgesloten over het geslacht van het kind. Zelf hadden ze geen voorkeur. Hun enige wens was een gezonde baby.

Charlotte was uitgerekend voor half oktober, maar die datum passeerde zonder dat er iets gebeurde. Leopold vond het vreemd dat Charlotte er zo rustig bij bleef. Het huwelijk en de zwangerschap hadden haar duidelijk volwassener gemaakt.

Pas op 3 november 1817 begonnen de weeën. Eerst nog onregelmatig, maar Leopold vond het toch raadzaam om er een team van zeven artsen, onder leiding van dokter Croft, bij te halen. Nochtans stond hij sceptisch tegenover deze dokter. De arts hield er op zijn zachtst gezegd bedenkelijke remedies op na. Om haar tijdens haar zwangerschap op gewicht te houden, had hij haar een streng dieet voorgeschreven. Als ze zich iets minder goed voelde, ging hij over tot een aderlating. Volgens Leopold deden die flebotomieën meer kwaad dan goed. Hij had een groter vertrouwen in zijn vriend von Stockmar, maar die had geweigerd de zwangerschap te begeleiden. Mocht er iets mislopen, dan zou hij als buitenlander gegarandeerd de schuld krijgen, een argument dat de prins begreep.

Leopold liet met een bang hart de dokters binnen. Croft liep meteen door naar de slaapkamer. Hij bekeek Charlotte met een vluchtige blik en zag dat ze veel pijn had. Meteen vroeg hij hem een fles gin te brengen om haar pijn te verzachten. Leopold vond het onzin, maar wat kon hij zeggen? Dus haalde hij de fles. Dokter Croft schonk het glas bijna volledig vol. Het kostte Charlotte de grootste moeite om het leeg te drinken, maar de pijn bleef door haar tengere lijf gieren. Leopold veegde met een zakdoek het koude zweet van haar voorhoofd. Het ergste vond hij dat hij slechts machteloos kon toekijken.

Haast onopgemerkt ging de nacht over in de dag. De weeën volgden elkaar ongenadig op. Charlotte schreeuwde het uit en telkens kromp Leopold ineem. Het was een verschrikking om de vrouw van wie hij hield zo te zien lijden. Bovendien kon hij zich niet van de indruk ontdoen dat het van kwaad naar erger ging. Zelfs Croft leek het op te merken en besloot nog maar eens een aderlating te doen. Toen dat niet hielp, haalde hij er een van zijn confraters bij die in de woonkamer op orders wachtten. Croft liet hem voor Leopold om onbekende redenen niet binnen in de kamer, zodat de man vanuit de gang advies moest geven zonder dat hij met eigen ogen zag wat er exact aan de hand was. Toen Leopold daarover een opmerking maakte, reageerde Croft zo gekrenkt dat hij snel inbond en niets meer durfde zeggen.

Ondertussen waren er al bijna tweeënvijftig ellenlange uren verstreken. Leopold was uitgeput, maar dat hield hij voor zich, want wat moest Charlotte dan zeggen? Met de moed der wanhoop omklemde ze zijn hand en perste zo hard dat Leopold vreesde dat ze geen adem meer zou kunnen halen. Maar opeens gleed het kind naar buiten. Het was 5 november, negen uur 's avonds. Met tranen in de ogen keek Leopold naar dat kleine pakje tussen haar benen. Even ruimde de vermoeidheid plaats voor een euforisch gevoel, maar aan de paniekerige reactie van Croft kon hij zien dat er iets niet goed was. De dokter tikte het kind op de rug, wrikte het mondje open, blies lucht naar binnen, drukte op het borstje. De baby had een paarsblauwe kleur. Leopold beseftte dat het helemaal misging. Minuten later kon de dokter alleen maar stamelend toegeven dat het kind doodgeboren was.

Leopold reageerde radeloos. Dit kon niet waar zijn, dit mocht niet. Hij smeekte om het te redden, maar de dokter schudde machteloos het hoofd en bleef maar stamelen dat het hem speet. Leopold had het gevoel dat de grond onder zijn voeten wegzakte. Hij moest steun zoeken aan het hoofdeind van het bed. Bevreemd keek hij naar

zijn vrouw. Ze lag doodstil voor zich uit te staren. Blijkbaar was ze te uitgeput om te reageren of iets te voelen. Maar hij had het mis. Een enkele traan rolde over haar wang.

Dokter Croft gaf aan dat het een jongetje was. Leopold keek hem sprakeloos aan. Wat deed dat er nog toe? Niets deed er nog toe. Hij ging slapen.

9

Vijf uur later werd Leopold door von Stockmar gewekt. Als verdoofd aanhoorde hij zijn vriend, maar niets van wat die zei drong tot hem door. Het was alsof de woorden geen betekenis hadden. Maar dat hadden ze wel. Ze vernielden zijn hele toekomst, want wat von Stockmar hem probeerde duidelijk te maken, was dat Charlotte dood was.

Meteen na de bevalling was Charlotte uitgeput in slaap gevallen. Dokter Croft had niet de indruk dat er iets mis was met haar. Haar ademhaling en hartslag waren regelmatig. Kort na middernacht was ze opeens wakker geworden. Ze klaagde over hevige pijn in de maagstreek. Nog maakte Croft zich geen zorgen. Naweeën, dacht hij. Tot ze begon te braken. Croft schoot haar te hulp, maar stelde vast dat ze ijskoud aanvoelde, terwijl haar hele lichaam kletsnat was van het zweet. Bovendien ademde ze met horten en stoten en verloor ze veel te veel bloed. Croft gaf haar eerst laudanum en daarna likeur. Dat hielp echter niet. Een van de andere dokters was op zoek gegaan naar Leopold, maar had hem niet wakker gekregen, wat niet zo verwonderlijk was nadat hij drie dagen en drie nachten bij zijn vrouw had gewaakt. Charlotte vroeg ten einde raad naar von Stockmar, een smeekbede waaraan Croft met zichtbare tegenzin toegaf. Charlotte was bang en zei met dubbele tong dat haar hoofd tolde. Tot verbijstering van von Stockmar had Croft haar dronken gevoerd. Zelf probeerde hij met de moed der wanhoop vast te

stellen waar die hevige bloeding vandaan kwam, maar de tijd was op. Vijf uur na de bevalling stierf Charlotte aan een septische shock.

Leopold aanhoorde het allemaal als een murw geslagen bokser. Voor hem stond het vast: dit was de schuld van Croft. Daar kon von Stockmar niets tegenin brengen, wel integendeel. Gelukkig voor Croft had hij het huis al verlaten, anders had Leopold hem ongetwijfeld iets aangedaan.

Pas twee weken later werd Charlotte samen met haar zoontje begraven. Dat gebeurde in het holst van de nacht. Leopold zat tot twee uur bij de gebalsemde lichamen, het ene gebed na het andere prevelend, alsof hen dat tot leven kon wekken. Dat heel Engeland met hem mee rouwde, was nauwelijks een troost. Bij het eerste ochtendgloren werden moeder en kind bijgezet in de crypte van St George's Chapel. De fel vermagerde Leopold voelde zich misselijk en zijn benen weigerden dienst. Hij stortte in.

Op de vooravond van zijn zevenentwintigste verjaardag kwam Leopold tot een even harde als hartverscheurende conclusie. 'Mijn leven is voorbij', schreef hij in een brief aan zijn moeder. 'Ik zal nooit meer gelukkig zijn.'

KAROLINE BAUER

1

Nee, dit kon niet waar zijn! Niemand ontwaakte uit de dood. En toch stond ze hier voor hem, zijn beminnelijke, allerliefste Charlotte. Elf jaar geleden was ze in het kraambd gestorven. Sindsdien had Leopold haar elke seconde van zijn leven gemist. Hij was door een hel gegaan en had zijn toekomst zien verbrijzelen. Het liefst van al had hij zelf ook de oversteek gemaakt naar het eeuwige niets. Alleen zijn goede vriend Christian von Stockmar had dat kunnen voorkomen door bij hem in Londen te blijven. Ze dineerden en discussieerden elke avond samen. Al luisterde Leopold vooral. Zijn verdoofde geest vond niet altijd de juiste woorden.

De herinneringen aan Charlotte achtervolgden hem als zijn eigen schaduw en bepaalden zijn doen en laten.

Elke dag was een kopie van de vorige. Om acht uur stond hij op. Als het weer het toeliet, ging hij samen met zijn hond jagen om wat lichaamsbeweging te hebben. Het wild dat hij schoot was voor eigen gebruik. Net voor het slapengaan schreef hij één of meerdere brieven. Aan zijn moeder, zijn zussen. Zij hadden, net als hij, heel wat vragen bij de dood van Charlotte. Hadden de dokters geen verlostang moeten gebruiken? Was er niet beter een vroedvrouw bij geweest? Hadden de vele aderlatingen haar gestel niet te veel ondermijnd? Croft was in ieders ogen de enige schuldige. Dat vond de dokter zelf ook, want drie maanden na de desastreuze bevalling pleegde hij zelfmoord.

De prins zocht vergetelheid in het beheer en onderhoud van zijn landgoederen en landbouwbedrijven. Zijn Londens verblijf liet hij herschilderen en herinrichten. Tevergeefs. Niets bracht troost. Hij kreeg de reputatie saai en zwaar op de hand te zijn. Zelfs al werd hij om die reden door veel van zijn vermeende vrienden gemeded, toch deed hij geen moeite daar verandering in te brengen. Waarom zou hij? Wat anderen dachten of zeiden liet hem totaal onverschillig.

Zijn zus Victoire bezocht hem geregeld en verweet hem een gebrek aan dadenkracht, zijn gepieker en besluiteloosheid. Haar toon was scherp en streng, maar daaronder school heel veel liefde. Zijn zus hoopte hem met een schok te doen ontwaken uit zijn lethargie. Maar dat gebeurde niet. Na twee jaar rouwen leek hij elke interesse in het andere geslacht verloren te zijn. Op zijn negen-entwintigste stelde hij vast dat zijn seksuele appetijt weg was. Zelfs toen een courtisane hem probeerde te verleiden met rode rozenkoppen uit haar corsage, liet hem dat onverschillig.

Zijn vriend von Stockmar, die ook zijn lijfarts was, raadde hem aan op reis te gaan. Een andere omgeving kon misschien vergetelheid brengen. Pas na lang aandringen, besloot Leopold gehoor te